

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้ที่รวบรวมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนในมิติของภาพลักษณ์ การจัดการ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อรองรับการขยายตัวการท่องเที่ยวของอาเซียนในปีค.ศ.2015 โดยดำเนินการวิจัยด้วยการลงพื้นที่ชุมชนบางแห่งที่ดำเนินการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทย จำนวน 4 จังหวัดในเขตภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย พะเยา น่าน และอุตรดิตถ์ และในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจำนวน 4 แขวง ได้แก่ หลวงพระบาง อุ้มไซ หลวงน้ำทา และบ่อแก้ว และมีการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์ การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อแจกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยวชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพและการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของไทย ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวชุมชนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความชัดเจนกว่าประเทศไทย ในส่วนของการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวชุมชนนั้น กลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ (1) การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบร่วมมือแทนการแข่งขัน (2) การบริหารจัดการพื้นที่แนวชายแดนร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) การกำหนดภาพลักษณ์และตำแหน่งผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวให้ชัดเจน และ (4) การสร้างภาพลักษณ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบริเวณชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในขณะที่ยกกลยุทธ์เชิงรับมุ่งไปที่ (1) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวชุมชนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวร่วมกัน และ (2) การพัฒนาแหล่งผลิตอาหารรองรับนักท่องเที่ยว

Abstract

This research paper is a synthesis of knowledge gathering from related researches in the realm of image, management, participation in tourism activities, strategic issues and competency development of Community Tourism in Thailand and Lao PDR for supporting ASEAN tourism expansion in 2015. The researchers have conducted a community survey in some villages where carried on Community Tourism in 4 provinces of Thailand which are Chiang Rai, Phayao, Nan and Uttaradit and 4 provinces of Lao PDR which are Luang Prabang, Oudomxay, Luang Namtha and Bokeo. This research has collected data from field research, an in-depth interview, a focus group, and questionnaires. Samplings are Thai/Lao stakeholders in Community Tourism. The findings are as follows; Lao PDR Community Tourism management and potential has had high criterion when compared with Thailand. Lao PDR Community Tourism's image is clearer than Thailand. The positioning of Community Tourism strategies and competency development can divide into 2 parts. Firstly, offensive strategies are (1) to build up a Thai/Lao community tourism network for developing cooperative tourism not competitive one (2) to mutually administrate and manage borderlands under collaboration of both local governments (3) to specify explicit image and positioning of Community Tourism and (4) to create new Community Tourism image and activities which link community based tourist spots in Thai/Lao borderlands area. Meanwhile, defensive strategies are (1) to mutually develop community tourism skilled-human resources between Thailand and Lao PDR and (2) to support the possibility of food production for tourist in both countries.